

การพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงา
The Development of Academic Administration Process of Small
Secondary Schools in Phang Nga Province

อักษรวดี มณีพรหม^{1*}

สถาพร สังข์ขาวสุทธิรักษ์¹

มัทนียา พงศ์สุวรรณ¹

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี¹

*e-mail :aksornwadee167@gmail.com

Aksornwadee Maneeprom¹

Sathaporn Sungkawsuttirak¹

Mattaniya Phongsuwan¹

Department of Educational Administration, Surat Thani Rajabhat University¹

Received: December 24, 2022, Revised: February 28, 2023, Accepted: March 21, 2023

บทคัดย่อ

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงา มีปัญหาและอุปสรรคที่คล้ายกัน คือ ขาดความเป็นระบบ ขาดแคลนครูเฉพาะด้าน ครูไม่ครบชั้น ครูมีจำนวนน้อย ภาระงานหนักงานสอนมากจึงทำให้สอนได้ไม่เต็มที่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวชี้วัดการบริหารงานวิชาการ และมีอัตราการย้ายออกของครูไปยังโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กว่าค่อนข้างสูง ซึ่งทำให้ขาดความต่อเนื่องในการทำงาน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงา 2) สร้างและพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการพร้อมทั้งคู่มือการใช้ และ 3) ประเมินความเหมาะสมของกระบวนการบริหารงานวิชาการ การวิจัยประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้ (1) การศึกษาสภาพปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน 6 คน ครู 70 คน รวมทั้งสิ้น 76 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น .89 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (2) การสร้าง และพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการพร้อมทั้งคู่มือการใช้ โดยการสนทนากลุ่ม กับผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และ (3) การประเมินความเหมาะสมของกระบวนการบริหารงานวิชาการ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน 6 คน และหัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ 6 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น .89 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) การสร้าง และพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงาพร้อมทั้งคู่มือการใช้ พบว่า สามารถแบ่งออกเป็น 2 กระบวนการ ดังนี้ คือ กระบวนการหลักการบริหารงานวิชาการ 1 กระบวนการ และกระบวนการย่อยการปฏิบัติงานวิชาการ 10 กระบวนการซึ่งในแต่ละกระบวนการมีขั้นตอน และกิจกรรมปฏิบัติงานที่ครอบคลุม PDCA มีตัวชี้วัดคุณภาพเพื่อการบรรลุผลตามตัวชี้วัดคุณภาพทุกขั้นตอน และ 3) ผลประเมินความเหมาะสมของกระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงา ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน เรียงตามลำดับ คือ ด้านความมีประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และด้านความเหมาะสม ผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา และครูจะสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการ

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก การพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการ

Abstract

Small secondary schools in Phang Nga Province face common problems including lack of systematic academic administration, shortage of teachers especially those who are specialized in different subjects. Sometimes, the teachers are burn out due to excessive workloads resulting in ineffective teaching. Other problems include teachers' lack understanding of academic administration indicators, high turnover rate as the teachers tend to move to bigger schools. This causes discontinuity for the work. This research aims to study the problems in academic administration of small secondary schools in Phang Nga Province; create and develop the academic administration process along with the administrative manual; and assess the appropriateness of the new process. The research procedure consisted of three stages. Stage 1 studies problems of academic management of small secondary schools in Phang Nga Province. A sample of 76 respondents including 6 school administrators and 70 teachers were used for this stage. A questionnaire with the reliability of .89 was used to collect the data which were then analyzed for mean and standard deviation. Stage 2 aimed to create and develop the academic administrative process and an administrative manual through a group discussion with seven experts. The discussion was recorded and the information obtained was used as the data collected at this stage. Stage 3 aimed to assess the appropriateness of the academic administration process from 12 respondents including 6 school administrators and 6 heads who were in charge of administration in academic affairs using a questionnaire with the reliability of .89. The data collected from stage 3 were analysed for mean and standard deviation.

It was revealed that the overall perception of the respondents regarding problems in academic administration of small secondary schools in Phang Nga Province was in a moderate level. The creation and development of the academic administration process and the administrative manual of small secondary schools in Phang Nga Province can be divided into 2 categories. The major category requires one procedure in academic administration; and the minor category requires 10 sub-procedures of academic work performance. Each procedure follows the PDCA cycle and indicators for quality assessment so that all requirements are met. Results concerning appropriateness of the academic administration process of small secondary schools in Phang Nga Province was in the highest level. When considering each aspect individually, usefulness, feasibility, and suitability, were rated in the highest level respectively. Findings of this study will be useful for school administrators as well as teachers. They can be used as a tool to develop the academic administration process.

Keywords: Academic Administration; Academic Administration of Small Schools; Development of Academic Administration

บทนำ

การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักที่สำคัญที่สุด เป็นหัวใจของการจัดการศึกษาซึ่งทั้งผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีความรู้ความเข้าใจ ให้มีความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวปฏิบัติ การประเมินผล การปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ซึ่งในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา

ภูเก็ต ระนอง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการมีปัญหาและอุปสรรคที่คล้ายกัน คือ ขาดความเป็นระบบ ขาดแคลนครูเฉพาะด้าน ครูสอนไม่ตรงกับวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา ครูไม่ครบชั้น ครูมีจำนวนน้อย ภาระงานสอนมากจึงทำให้สอนได้ไม่เต็มที่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวชี้วัดการบริหารงานวิชาการ ความเข้าใจของครูไม่ตรงกัน และมีอัตราการย้ายออกของครูไปยังโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กว่าสูง ซึ่งทำให้ขาดความต่อเนื่อง

ในการทำงาน (Self-Assessment Report of Phang Nga Secondary Educational Service Area Office Phuket Ranong, 2020) ซึ่งทำให้โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงา ยังคงขาดระบบการทำงานที่ต่อเนื่อง และกระบวนการบริหารงานวิชาการที่ชัดเจนในการบริหารจัดการสถานศึกษา

จากสภาพปัญหาของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง จะสะท้อนให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมยังไม่เกิดประสิทธิภาพตามที่จำเป็นต้องมีกระบวนการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาการพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำมาสู่การปฏิบัติได้จริง ดังกล่าวโดยศึกษาการพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงาให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงา
2. เพื่อสร้างและพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงาร่วมทั้งคู่มือการใช้
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมของกระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงา

ทบทวนวรรณกรรม

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ให้นักเรียนมีความประพฤติดี มีลักษณะนิสัยที่ดีสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขดังที่ Chinsaeen (2016) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารโรงเรียนและถือว่าเป็นหัวใจของโรงเรียนที่จะต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษา นั่นคือ นักเรียนมีความรู้ คู่คุณธรรม ดี เก่ง มีสุข มีคุณภาพและคุณสมบัติที่พึงประสงค์ที่ต้องการ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การบริหารวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา สถานศึกษาจะมีคุณภาพขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการเป็น

สำคัญดังที่ Kanade (2016) ได้กล่าวว่า หลักการบริหารงานวิชาการเป็นการบริหารงานวิชาการต้องคำนึงถึงการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทำให้ดีที่สุดนำไปสู่คุณภาพที่คาดหวัง คำนึงถึงวัตถุประสงค์เป้าหมายของการศึกษา โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายได้รับผิดชอบร่วมกันทำให้ผลผลิตมีคุณภาพ คำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลและความประหยัด การดำเนินงานทางวิชาการโดยอาศัยหลักการดังกล่าว ย่อมจะสามารถบรรลุความสำเร็จ

กระบวนการบริหารงานวิชาการ คือ กระบวนการที่มีการทำงานอย่างมีแบบแผนเป็นขั้นตอน สามารถทำงานในสถานศึกษา มีคุณภาพ สามารถพัฒนาคุณภาพวิชาการได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องซึ่งนำมาบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร อันจะส่งผลให้ได้รับ การยอมรับจากชุมชน ผู้ปกครองและรวมไปถึงผู้เรียนสามารถนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้ ดังที่ Darbavasu, & Siritongthaworn (2012) ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการเป็นขั้นตอนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการงานวิชาการที่จะนำไปสู่การสร้างผลประโยชน์แก่ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามเจตนารมณ์ และภารกิจของงานวิชาการ สถานศึกษาได้วิเคราะห์และกำหนดกระบวนการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายและภารกิจงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 17 ภารกิจงาน สามารถแบ่งเป็นกระบวนการดำเนินงานบริหารงานวิชาการ (กระบวนการสร้างคุณค่า) ประกอบด้วย กระบวนการย่อย ได้แก่ 1) กระบวนการวางแผนงานวิชาการ 2) กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3) กระบวนการส่งเสริมและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ 4) กระบวนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 5) กระบวนการวัดประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 6) กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และกระบวนการพัฒนาคุณภาพงานบริหารงานวิชาการ (กระบวนการสนับสนุน) 4 กระบวนการ ได้แก่ 1) กระบวนการนิเทศการศึกษา 2) กระบวนการแนะแนวนักเรียน 3) กระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และ 4) กระบวนการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการกับชุมชนและองค์กรภายนอก ซึ่งในแต่ละกระบวนการคุณภาพมีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ครอบคลุม PDCA มีดัชนีคุณภาพ และกิจกรรมการปฏิบัติงานที่ควบคุมเพื่อการบรรลุผลตามดัชนีวัดคุณภาพทุกขั้นตอน และกระบวนการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่องจะต้องมีการจัดการคุณภาพของเดิมมิ่ง (Deming) หรือ PDCA เครื่องมือแห่งคุณภาพ ที่มีประโยชน์อย่างมากในการพัฒนาคุณภาพขององค์กรไปสู่ความเป็นองค์กรที่มีคุณภาพ วงจรควบคุมคุณภาพ

(Quality Control Circle: PDCA) วงจรเดิมมีถูกดัดแปลงให้เข้ากับวงจรการบริหาร ซึ่งมี 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ และการดำเนินการให้เหมาะสม ต่อมาการใช้ตัวอักษรย่อว่า P, D, C และ A ซึ่งมาจากคำว่า Plan, Do, Check และ Act ซึ่งอธิบายได้ดังนี้ P: Plan คือ การวางแผนในการดำเนินการ D: Do คือ การลงมือทำตามแผนที่วางไว้ C: Check คือ การตรวจสอบผลการดำเนินการกับแผน และ A: Act คือ การยึดถือปฏิบัติหากการดำเนินการบรรลุตามแผน แต่หากไม่บรรลุตามแผนให้หาสาเหตุ และวางแผนแก้ไขใหม่ (Deming, 1986) ซึ่งประโยชน์ของ PDCA จากที่ National Productivity Institute (2015) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของ PDCA ไว้ดังนี้

1. เพื่อป้องกัน การนำวงจร PDCA ไปใช้ ทำให้ ผู้ปฏิบัติมีการวางแผน การวางแผนที่ดีช่วยป้องกันปัญหาที่ไม่ควรเกิด ช่วยลดความสับสนในการทำงาน ลดการใช้ทรัพยากรมากหรือน้อยเกินความพอดี ลดความสูญเสียในรูปแบบต่าง ๆ

2. เพื่อแก้ไขปัญหา การใช้ PDCA เพื่อการแก้ปัญหา ด้วยการตรวจสอบว่า มีอะไรบ้างที่เป็นปัญหา เมื่อพบปัญหา ก็นำมาวางแผนเพื่อดำเนินการตามวงจร PDCA ต่อไป

3. เพื่อปรับปรุง PDCA ไม่ต้องรอให้เกิดปัญหา แต่เราต้องเสาะแสวงหาสิ่งต่าง ๆ หรือวิธีการที่ดีกว่าเดิม อยู่เสมอ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสังคม เมื่อคิดว่าจะปรับปรุงอะไรก็ให้ใช้วงจร PDCA เป็นขั้นตอนในการปรับปรุง ข้อสำคัญต้องเริ่ม PDCA ที่ตัวเองก่อนมุ่งไปที่คนอื่น

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยตามรูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยผู้วิจัยนำเสนอการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงา ดังนี้

- 1.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้วยการสังเคราะห์เนื้อหา เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงา เพื่อใช้ในการสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย

- 1.2 ศึกษาสภาพปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงา ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้เครื่องมือที่

ผ่านกระบวนการหาคุณภาพที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผลการวิเคราะห์ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.05-1.00 จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน และ หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ และนำไปทดลองใช้กับผู้อำนวยการโรงเรียน และครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำผลการตอบแบบสอบถามมาคำนวณหาค่าเชื่อมั่นตามวิธีการของครอนบาคเรียกว่า สัมประสิทธิ์แอลฟาหรือ Alpha Coefficient (Cronbach, 1970) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 ซึ่งมีคุณภาพตามเกณฑ์แล้วจึงนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 6 คน ครู จำนวน 90 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 96 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 6 คน ครู จำนวน 70 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 76 คนซึ่งได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางประมาณการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie, & Morgan (1970)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้าง และพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงารวมทั้งคู่มือการใช้ ดังนี้

- 2.1 นำผลการศึกษาสภาพปัญหาที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 รวมทั้งผลการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารงานวิชาการมาประกอบการยกร่างกระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงารวมทั้งคู่มือการใช้ โดยการวิเคราะห์ และกำหนดกระบวนการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายและภารกิจงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

- 2.2 ยกร่างกระบวนการบริหารงานวิชาการโดยการเขียนผังภาพ โครงร่าง องค์ประกอบ ขั้นตอน กิจกรรม ผู้รับผิดชอบและตัวชี้วัดคุณภาพหรือ KPI แต่ละกระบวนการบริหารงานวิชาการดำเนินตามวงจรคุณภาพเดิมมี หรือ PDCA และยกร่างคู่มือการใช้

- 2.3 นำร่างกระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงารวมทั้งคู่มือการใช้ โดยการพิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสมของกระบวนการบริหารงานวิชาการ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับผู้ทรงคุณวุฒิ มีจำนวน 7 คน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเหมาะสมของกระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงา ดังนี้

- 3.1 การประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และความมีประโยชน์ของโรงเรียน

มัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงา ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และความมีประโยชน์ของกระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงาโดยใช้เครื่องมือที่ผ่านกระบวนการหาคุณภาพที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผลการวิเคราะห์ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.05-1.00 จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน และหาความเชื่อมั่น ของเครื่องมือและนำไปทดลองใช้กับผู้อำนวยการโรงเรียนและครูที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายจำนวน 30 คน นำผลการตอบแบบสอบถามมาคำนวณหาความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach, 1970) ในการหาความเชื่อ

มั่น มีค่าเท่ากับ 0.89 เมื่อได้คุณภาพตามเกณฑ์แล้วจึงนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ ทั้ง 6 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน รวมจำนวนเป็น 12 คน

3.2 นำข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และความมีประโยชน์ของกระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงามาปรับปรุงกระบวนการบริหารงานวิชาการเพื่อจะได้มาซึ่งกระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงารวมทั้งคู่มือฉบับสมบูรณ์

ผลการวิจัย

1. สภาพปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงา (ตารางที่ 1)

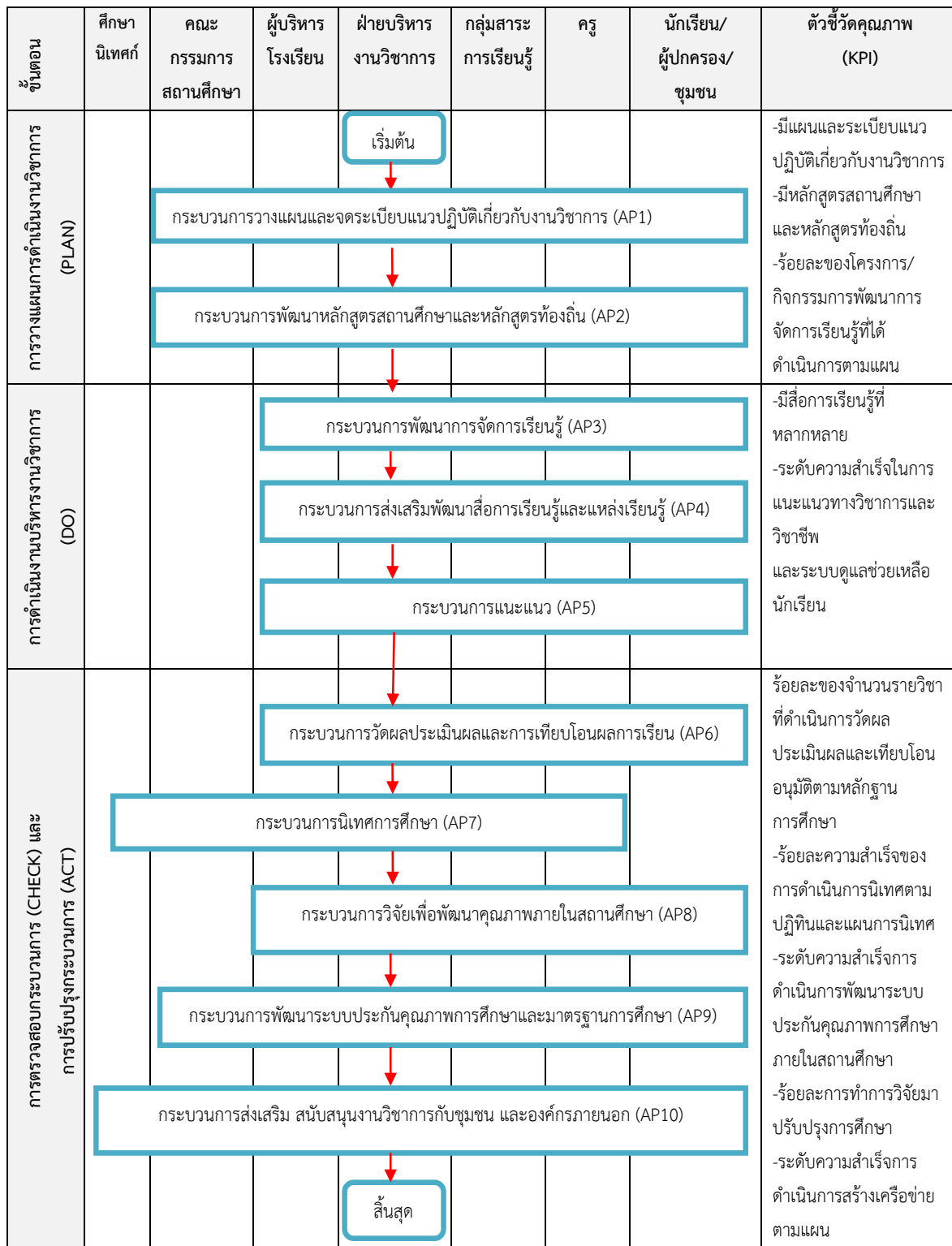
ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงา โดยรวมและรายด้าน

ข้อที่	ประเด็นพิจารณา	สภาพปัญหา (n = 76)			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1	ด้านการวางแผนและจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ	3.61	0.38	มาก	3
2	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่น	2.63	0.34	ปานกลาง	9
3	ด้านการพัฒนาการจัดการเรียนรู้	2.78	0.22	ปานกลาง	8
4	ด้านการส่งเสริม พัฒนาสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้	3.63	0.35	มาก	2
5	ด้านการแนะแนว	2.83	0.20	ปานกลาง	7
6	ด้านการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน	3.33	0.36	ปานกลาง	6
7	ด้านการนิเทศการศึกษา	4.10	0.55	มาก	1
8	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพในสถานศึกษา	3.54	0.71	มาก	4
9	ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา และมาตรฐานการศึกษา	3.44	0.34	ปานกลาง	5
10	ด้านการส่งเสริม สนับสนุนงานวิชาการกับชุมชนและองค์กรภายนอก	2.28	0.02	น้อย	10
	รวม	3.22	0.35	ปานกลาง	

จากตารางที่ 1 สภาพปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงา โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการส่งเสริม พัฒนาสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ ด้านการวางแผนและจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพในสถานศึกษา

2. การสร้างและพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงารวมทั้งคู่มือการใช้สามารถแบ่งออกเป็น 2 กระบวนการ ดังนี้ คือ กระบวนการหลักการบริหารงานวิชาการ (Core Process: CP) จำนวน 1 กระบวนการ และกระบวนการย่อยการปฏิบัติงานวิชาการ (Action Process: AP) จำนวน 10 กระบวนการ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ผังกระบวนการหลักการบริหารงานวิชาการ (Core Process : CP)

จากตารางที่ 2 ฝั่งกระบวนการหลักการบริหารงานวิชาการ (CP) ประกอบด้วยกระบวนการย่อยการปฏิบัติงานวิชาการ 10 กระบวนการ ได้แก่ 1) กระบวนการวางแผนและจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ 2) กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่น 3) กระบวนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 4) กระบวนการส่งเสริมพัฒนาสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ 5) กระบวนการแนะแนว 6) กระบวนการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน 7) กระบวนการนิเทศการศึกษา 8) กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพภายใน

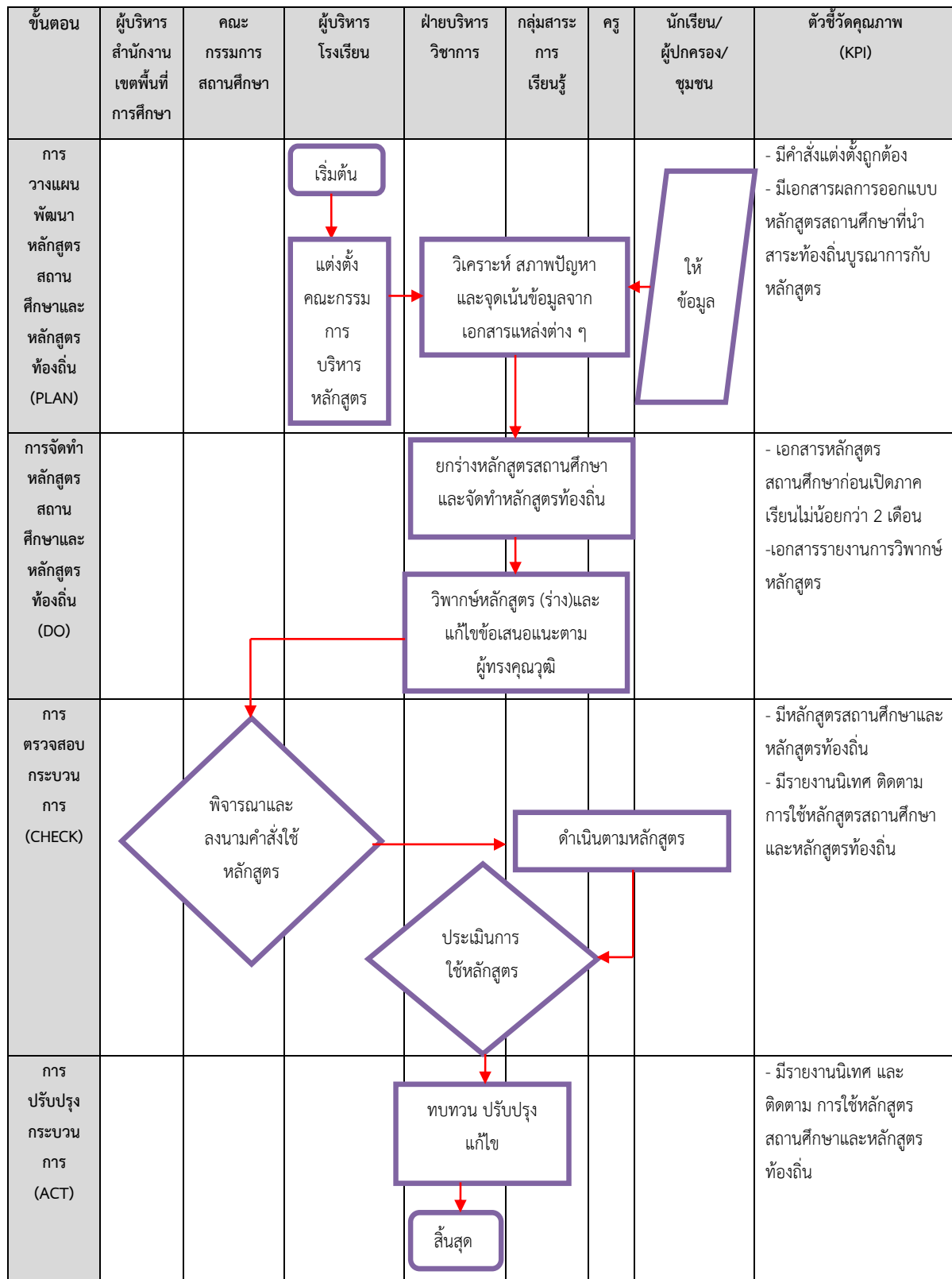
สถานศึกษา 9) กระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษา และ 10) กระบวนการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการกับชุมชน และองค์กรภายนอก

ฝั่งกระบวนการย่อยการปฏิบัติงานวิชาการ (AP) ประกอบด้วย ศักยานิเทศก์ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายบริหารงานวิชาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ครู และนักเรียน/ผู้ปกครอง/ชุมชน โดยกระบวนการการดำเนินงานตามขั้นตอน PDCA และมีตัวชี้วัดคุณภาพกระบวนการและแต่ละกระบวนการมีขั้นตอน (ตารางที่ 3 - 12)

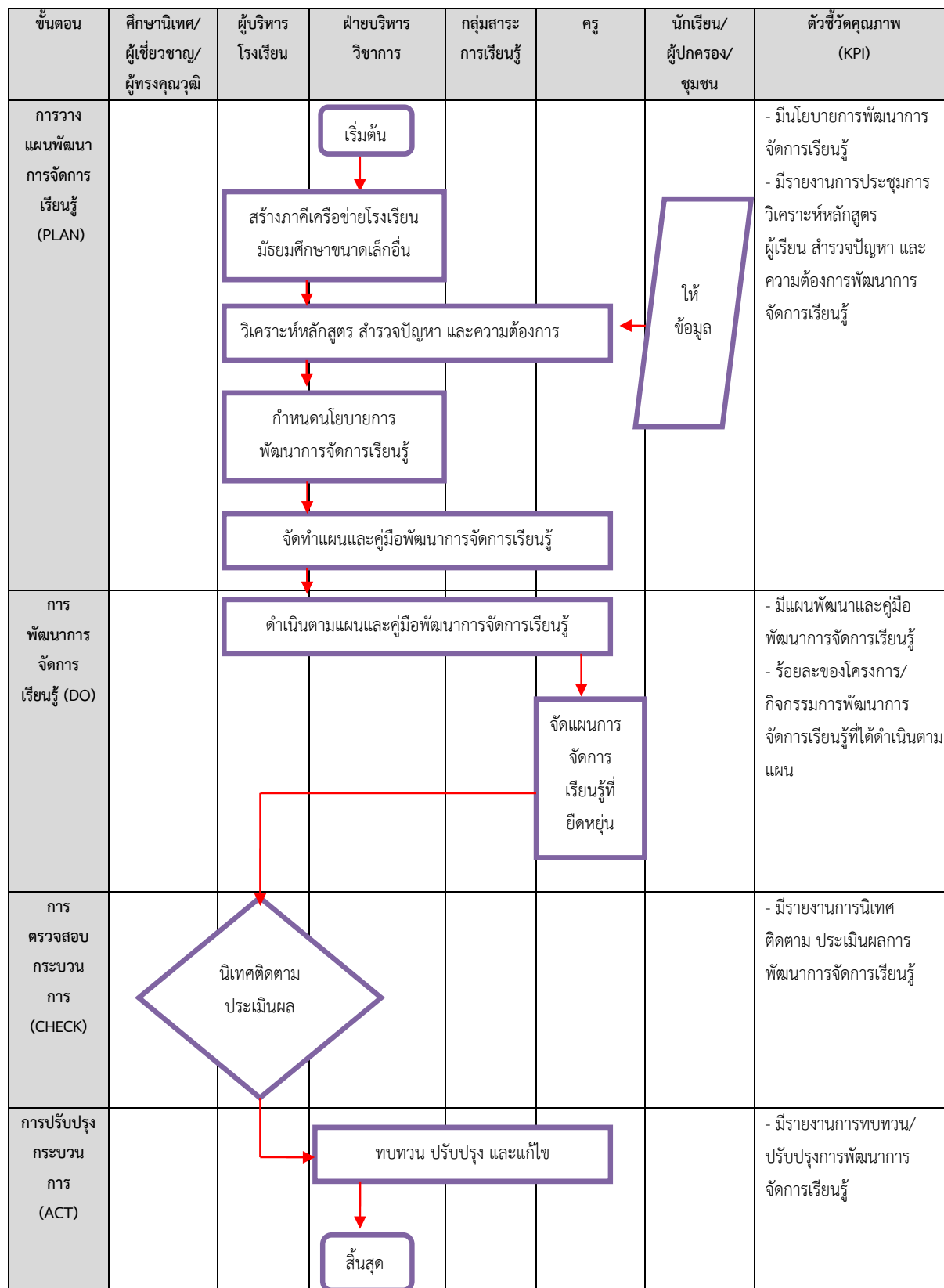
ตารางที่ 3 ฝั่งกระบวนการปฏิบัติงานวางแผนและจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ (AP 1)

ขั้นตอน	คณะกรรมการสถานศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน	ฝ่ายบริหารวิชาการ	กลุ่มสาระการเรียนรู้	ครู	นักเรียน/ผู้ปกครอง/ชุมชน	ตัวชี้วัดคุณภาพ (KPI)
การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ (PLAN)			เริ่มต้น				- มีเอกสารผลวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) - มีเอกสารการวิเคราะห์ข้อมูลตรงกับความต้องการ - มีเอกสารผลการวิเคราะห์มากำหนดกลยุทธ์
			วิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) และวิเคราะห์ความต้องการ				
			พิจารณา				
			จัดทำนโยบาย กลยุทธ์ และกรอบในการดำเนินงาน				
การจัดทำแผนงานวิชาการและแนวปฏิบัติวิชาการ (DO)			จัดทำแผนงานวิชาการจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการและจัดทำโครงการ/กิจกรรมวิชาการ				- มีระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ
			ดำเนินการตามแผนงานวิชาการตามกรอบ				
การตรวจสอบกระบวนการ (CHECK)			ประเมินคุณภาพแผนงาน				- มีรายงานการประเมินผลจากการปฏิบัติ เกี่ยวกับงานวิชาการ
การปรับปรุงกระบวนการ (ACT)			ประชุมทบทวนและปรับปรุง				- มีรายงานการทบทวนปรับปรุงระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการประจำปีการศึกษา
			สิ้นสุด				

ตารางที่ 4 ผังกระบวนการปฏิบัติงานการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่น (AP2)

ตารางที่ 5 ผังกระบวนการปฏิบัติงานพัฒนาการจัดการเรียนรู้ (AP 3)

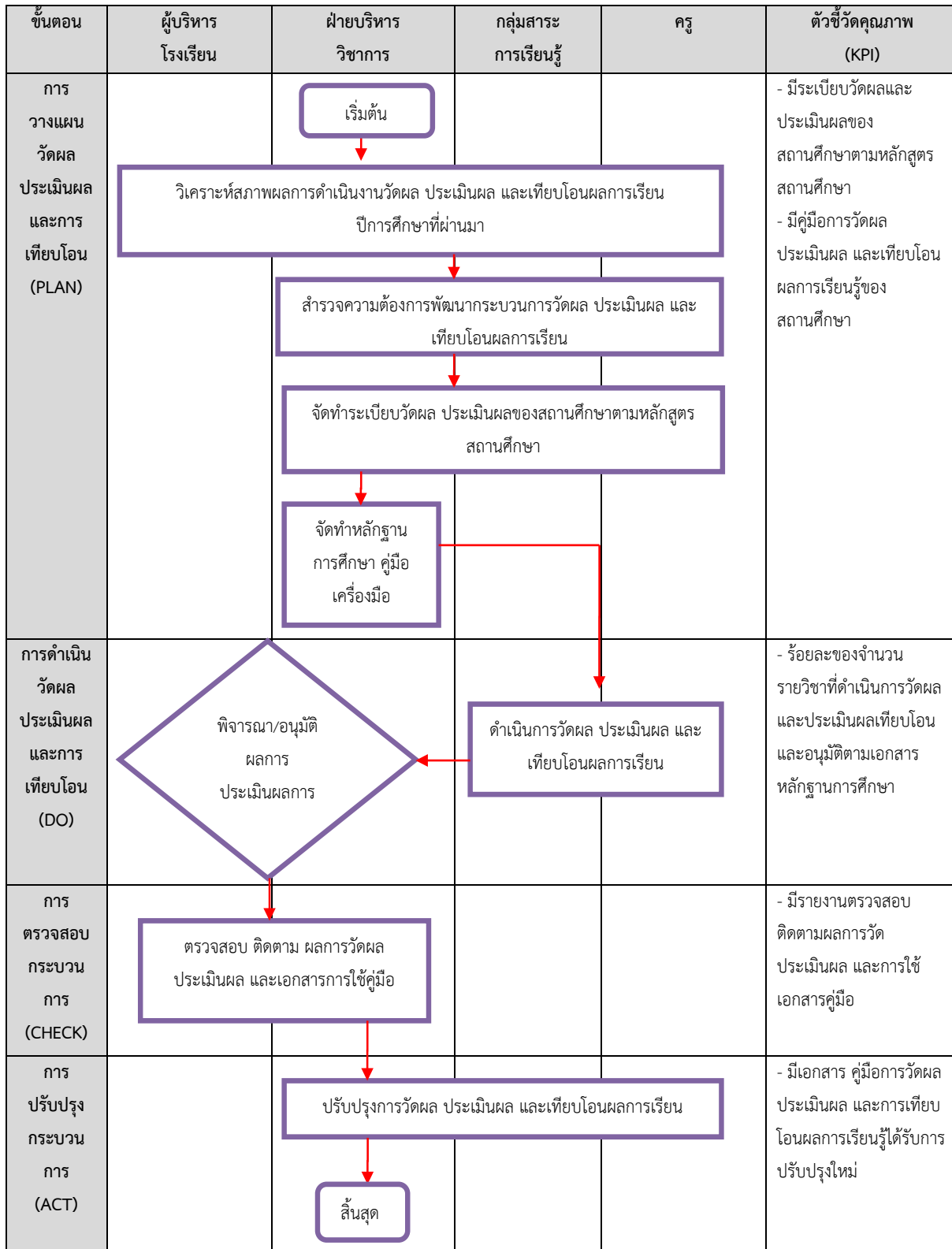
ตารางที่ 6 ผังกระบวนการปฏิบัติงานส่งเสริมพัฒนาสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ (AP 4)

ขั้นตอน	ผู้บริหาร โรงเรียน	ฝ่ายบริหาร วิชาการ	กลุ่มสาระ การเรียนรู้	ครู	ตัวชี้วัดคุณภาพ (KPI)
การ วางแผน พัฒนาสื่อ การเรียนรู้ และแหล่ง การเรียนรู้ (PLAN)		เริ่มต้น ↓ ศึกษา สำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหา การจัดหาเอกสารการใช้ และการประเมิน สื่อ แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ↓ จัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้			- มีรายงานการวิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการเลือก การใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อ - มีรายงานการสำรวจแหล่งการเรียนรู้ - มีทะเบียนแหล่งการเรียนรู้
การดำเนิน พัฒนาสื่อ และแหล่ง เรียนรู้ (DO)		↓ จัดหาสื่อ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างหลากหลาย ↓ จัดทำเอกสารรวบรวมแหล่งเรียนรู้ สนับสนุน ส่งเสริม และ กำกับการใช้ประโยชน์ และเผยแพร่แหล่งเรียนรู้			- สื่อการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย - มีรายงานการเข้าใช้แหล่งเรียนรู้
การ ตรวจสอบ กระบวนการ การ (CHECK)		↓ นิเทศติดตาม ประเมินผล			- มีรายงาน การติดตามประเมินผลการผลิต จัดทำพัฒนา และใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยี
การ ปรับปรุง กระบวนการ การ (ACT)		↓ ทบทวน ปรับปรุง และแก้ไข ↓ สิ้นสุด			- มีรายงานการทบทวนการส่งเสริม พัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ - มีแผนการปรับปรุง และพัฒนา

ตารางที่ 7 ผังกระบวนการปฏิบัติงานแนะแนว (AP 5)

ขั้นตอน	ผู้บริหาร โรงเรียน	ฝ่ายบริหาร วิชาการ	กลุ่มสาระ การเรียนรู้	ครู	นักเรียน/ ผู้ปกครอง/ ชุมชน	ตัวชี้วัดคุณภาพ (KPI)
การวางแผน แนะแนว (PLAN)	เริ่มต้น ↓ แต่งตั้งคณะกรรมการแนะแนว ↓ วางแผน/โครงการจัดกิจกรรมแนะแนว วิชาการและวิชาชีพ ↓ จัดทำโครงสร้างงานแนะแนวและ ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ↓ สร้างเครือข่ายกับองค์กรภายนอกหรือ สถานศึกษาอื่น					- มีคำสั่งแต่งตั้งที่ถูกต้อง - มีรายงานสำรวจสภาพแวดล้อมและรายงานการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล - มีแผนงาน/โครงการและกิจกรรมแนะแนว
การดำเนินการ แนะแนว (DO)		↓ ส่งเสริมให้ครูทุกคนมีบทบาทและเห็นคุณค่าของงาน แนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ↓ ดูแลผู้เรียนให้คำแนะนำ และช่วยเหลือผู้เรียนตาม แผน/โครงการ/กิจกรรม				- ระดับความสำเร็จในการแนะแนวทางวิชาการ และวิชาชีพภายในสถานศึกษาและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
การตรวจสอบ กระบวนการ (CHECK)	↓ นิเทศติดตาม ประเมินผล			↓ จัดทำ เครื่องมือ ประเมิน ผล		- มีรายงานผลติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนว
การปรับปรุง กระบวนการ (ACT)		↓ ทบทวน ปรับปรุง และแก้ไข ↓ สิ้นสุด				- มีการจัดทำรายงานทบทวนและปรับปรุงการแนะแนว และการช่วยเหลือนักเรียน

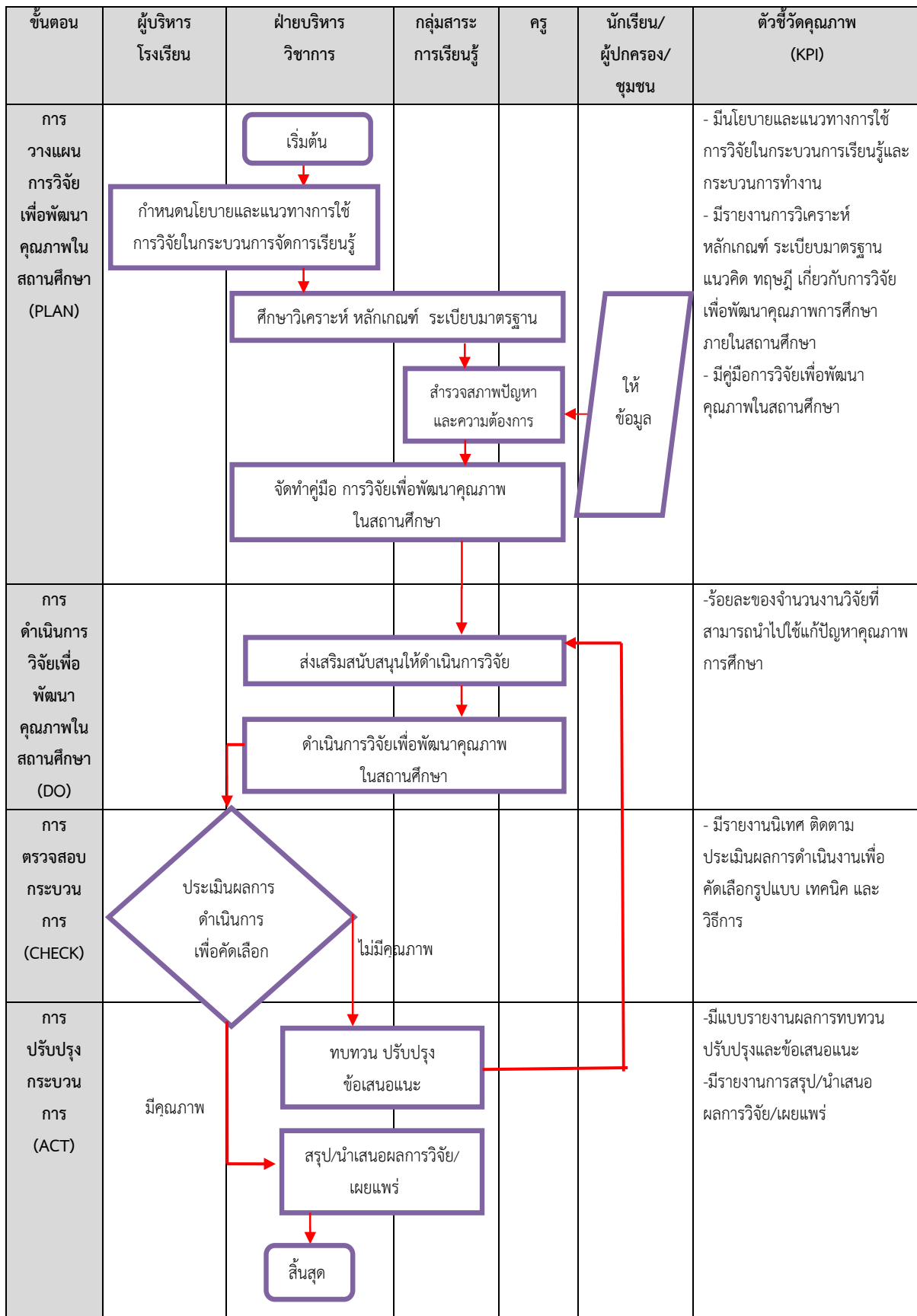
ตารางที่ 8 ผังกระบวนการปฏิบัติงานวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน (AP 6)

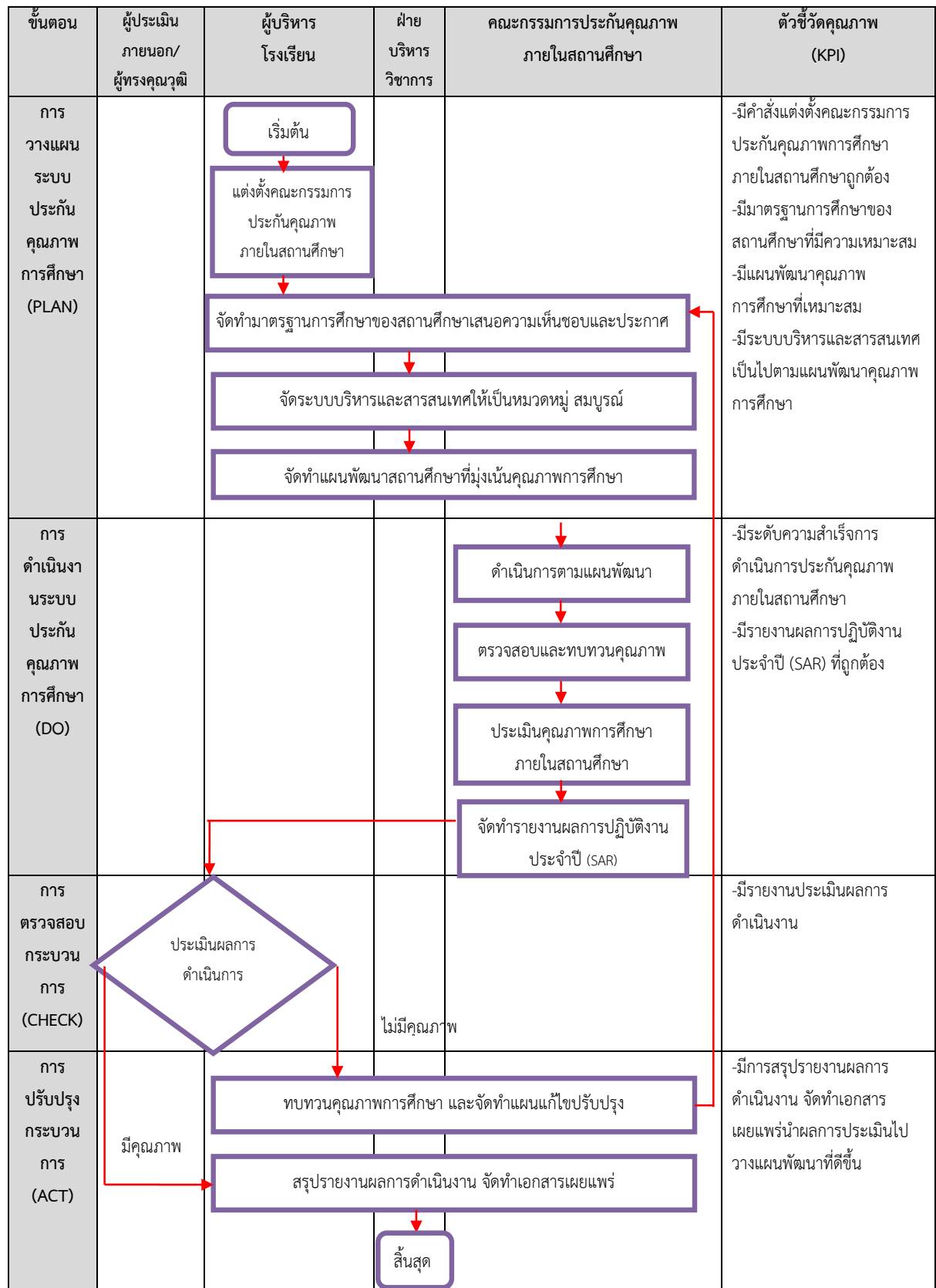
ตารางที่ 9 ผังกระบวนการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา (AP 7)

ขั้นตอน	ศึกษานิเทศ/ ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผู้บริหาร โรงเรียน	ฝ่ายบริหาร วิชาการ	กลุ่มสาระ การเรียนรู้	ครู	ตัวชี้วัดคุณภาพ (KPI)
การวางแผนพัฒนา การจัดการ เรียนรู้ (PLAN)			เริ่มต้น ↓ ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการของการนิเทศ ↓ จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ ↓ วางแผนส่งเสริมและ พัฒนาระบบการนิเทศ ↓			- มีรายงานการรวบรวม จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการนิเทศ และการจัดกระบวนการเรียนรู้ - มีรายงานการศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการของการนิเทศ - มีแผนการส่งเสริมและพัฒนา ระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียน - มีคู่มือและปฏิทินการนิเทศงาน วิชาการและการเรียนการสอน
การนิเทศ การศึกษา (DO)			จัดทำคู่มือและ ปฏิบัติการนิเทศ ↓ ดำเนินการนิเทศจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูตามปฏิทิน ↓			- ร้อยละความสำเร็จของการดำเนินการนิเทศตามปฏิทินการนิเทศและแผนการนิเทศ
การ ตรวจสอบ กระบวนการ การ (CHECK)			ติดตาม ประเมินผลการ นิเทศการศึกษา ↓			- มีรายงานผลการติดตามประเมินผลการนิเทศ
การ ปรับปรุง กระบวนการ การ (ACT)			ทบทวนกระบวนการนิเทศการศึกษา ↓ สิ้นสุด			- มีรายงานการทบทวนกระบวนการนิเทศและความชัดเจนครอบคลุมของคู่มือในการนำไปใช้ในการนิเทศ

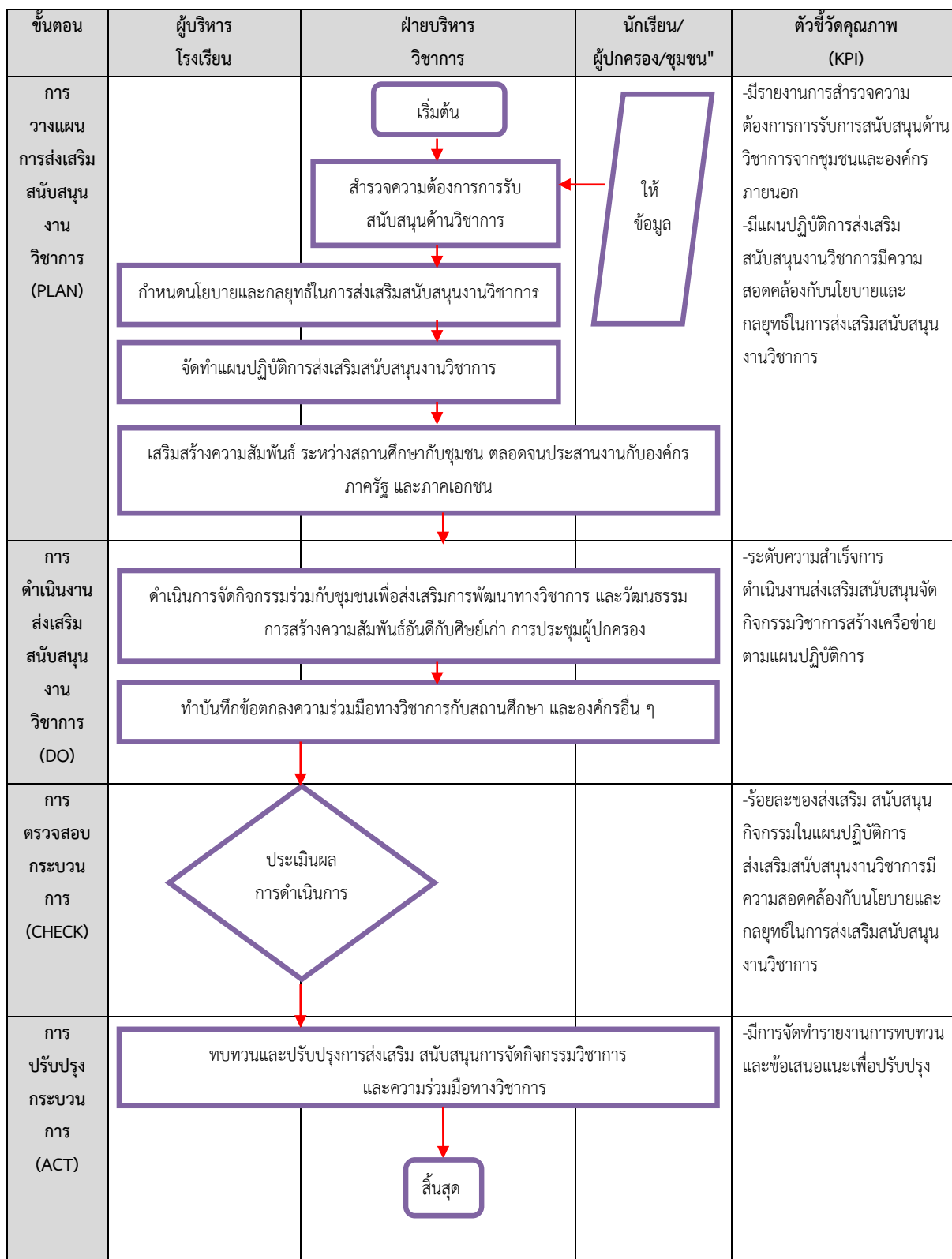
ตารางที่ 10 ผังกระบวนการปฏิบัติงานการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพในสถานศึกษา (AP 8)

ตารางที่ 11 ผังกระบวนการปฏิบัติงานพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษา (AP 9)

ตารางที่ 12 ผังกระบวนการปฏิบัติงานส่งเสริม สนับสนุนงานวิชาการกับชุมชน และองค์กรภายนอก (AP 10)

3. การประเมินความเหมาะสมของกระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงา โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสม (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การประเมินความเหมาะสมของกระบวนการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงา โดยรวมและรายด้าน

ข้อ ที่	ประเด็นพิจารณา	ระดับความเหมาะสม (n = 12)			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1.	ด้านความเหมาะสม	4.69	0.21	มากที่สุด	3
2.	ด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้	4.77	0.22	มากที่สุด	2
3.	ด้านความมีประโยชน์	5.00	0.00	มากที่สุด	1
	รวม	4.82	0.23	มากที่สุด	

จากตารางที่ 13 การประเมินความเหมาะสมของกระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงา โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และด้านความเหมาะสม

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในกระบวนการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงา พบว่า ควรปรับตัวอักษรในคู่มือการใช้ให้มีขนาดใหญ่ และควรมีการประชาสัมพันธ์กระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงาผ่านทางเว็บไซต์ หรือสื่อออนไลน์ให้แก่ผู้ที่สนใจเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาข้อมูล เพื่อเป็นประโยชน์ สำหรับการดำเนินงานบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนที่สนใจต่อไปและผู้วิจัยได้มาปรับปรุงคู่มือการนำไป ใช้ให้เป็นฉบับที่สมบูรณ์ และได้เผยแพร่ ในระบบ E-Book แก่โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงา

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงา

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน ระดับปานกลาง 5 ด้าน และระดับน้อย 1 ด้าน เรียงตามลำดับ คือ ด้านการนิเทศการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริม พัฒนาสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ ด้านการวางแผนและจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกัน

คุณภาพการศึกษา และมาตรฐานการศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการแนะแนว ด้านการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่น และด้านการส่งเสริม สนับสนุนงาน วิชาการกับชุมชน และองค์รภายนอกมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้ เนื่องจากสภาพปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงาในด้านที่มีระดับมาก 4 ด้าน เป็นปัญหาที่ไม่ได้เป็นภาระงานหลักของงานบริหาร วิชาการและบริบทของโรงเรียนมีจำนวนครูน้อยภาระงานมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Apicha, Paladorn, & Sadayun, (2017) ได้ศึกษา เรื่อง ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา ตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 2 ผลการสร้าง และพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดพังงาพร้อมทั้งคู่มือการใช้โดยการวิเคราะห์ และกำหนดกระบวนการบริหารงานวิชาการตามขอบข่าย และภารกิจงาน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถแบ่งออกเป็น 2 กระบวนการ ดังนี้ คือ กระบวนการหลักการบริหารงานวิชาการ (Core Process: CP) 1 กระบวนการ และกระบวนการย่อยการปฏิบัติ งานวิชาการ (Action Process: AP) 10 กระบวนการ ดังนี้ 1) วางแผนและจัดทาระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ 2) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่น 3) พัฒนาการจัดการเรียนรู้ 4) ส่งเสริม พัฒนาสื่อการเรียนรู้และแหล่ง การเรียนรู้ 5) แนะแนว 6) วัดผล ประเมินผล และการเทียบ

โอนผลการเรียน 7) นิเทศการศึกษา 8) วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ ในสถานศึกษา 9) พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษา และ 10) ส่งเสริมเสริม สนับสนุนงานวิชาการ กับชุมชนและองค์กรภายนอก และในแต่ละกระบวนการบริหารงานวิชาการ มีฝั่งกระบวนการโครงสร้างองค์ประกอบ ขั้นตอน กิจกรรม ผู้รับผิดชอบ ตัวชี้วัดคุณภาพ ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ ควบคุมด้วยวงจรคุณภาพเดมมิ่ง หรือ PDCA ทั้งนี้เนื่องจากการ สร้าง และพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการพร้อมคู่มือ การนำไปใช้จะทำให้โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก มีระบบ ความต่อเนื่องในการบริหารงานวิชาการทำให้การบริหารงาน วิชาการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย Chawanlax, Thanongsak, Waro, & Pornthep (2016) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มี ประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า รูปแบบ การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ขอบข่ายงานวิชาการที่ต้องพัฒนา มี 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) การบริหารหลักสูตร 2) การจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา และ 5) การนิเทศ การศึกษา และองค์ประกอบ ที่ 2 กระบวนการบริหารงาน วิชาการมี 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การ ดำเนินการ และ 3) การประเมินผลซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ Sajeewan, & Sawai (2012) ได้วิจัย เรื่อง การพัฒนา กระบวนการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยการ จัดการคุณภาพ พบว่า มีกระบวนการดำเนินงานบริหารงาน วิชาการ (กระบวนการสร้างคุณค่า) ประกอบด้วย กระบวนการย่อย ได้แก่ กระบวนการวางแผนงานวิชาการ กระบวนการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการส่งเสริมและพัฒนาสื่อการ เรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ กระบวนการพัฒนาการจัดการ เรียนรู้ กระบวนการวัดประเมินผล และการเทียบโอนผลการ เรียน และกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ กระบวนการพัฒนาคุณภาพงานบริหารงานวิชาการ (กระบวนการ สนับสนุน) 4 กระบวนการ ได้แก่ กระบวนการนิเทศการศึกษา กระบวนการแนะแนวนักเรียน กระบวนการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และกระบวนการ ส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการกับชุมชนและองค์กรภายนอก ซึ่งในแต่ละกระบวนการคุณภาพมีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ ครอบคลุม PDCA มีดัชนีคุณภาพ และกิจกรรมการปฏิบัติ งานที่ควบคุมเพื่อการบรรลุผลตามดัชนีวัดคุณภาพทุกขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมของ

กระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน เรียงตามลำดับ คือ ความมีประโยชน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ความเป็น ไปได้ในการนำไปใช้ และความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดซึ่ง สอดคล้อง กับงานวิจัยของ Tepa (2019) ได้วิจัย เรื่อง การหา ประสิทธิภาพของคู่มือการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน บ้านท้าวบุญเรืองอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า คู่มือมี คุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ความถูกต้อง ความ เหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

สรุป

การพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงา แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาสภาพปัญหาในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงา 2) สร้างและ พัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็กในจังหวัดพังงาพร้อม ทั้งคู่มือการใช้โดยการวิเคราะห์ และกำหนดกระบวนการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายและ ภารกิจงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถแบ่งออกเป็น 2 กระบวนการ ดังนี้ คือ กระบวนการหลักการบริหารงานวิชาการ (Core Process: CP) 1 กระบวนการ และกระบวนการย่อยการ ปฏิบัติงานวิชาการ (Action Process: AP) 10 กระบวนการ และ 3) ประเมินความเหมาะสมของกระบวนการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงา พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความคิดเห็นว่ากระบวนการและขั้นตอน การปฏิบัติงานดังกล่าวสามารถนำมาเป็นแนวทางที่ปฏิบัติได้จริง มีความเหมาะสม ด้านความมีประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ในการนำไปใช้ และด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงคู่มือการนำไปใช้ให้เป็น ฉบับที่สมบูรณ์ และได้เผยแพร่ ในระบบ E-Book แก่โรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดพังงา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไปจากการวิจัย

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กควรมีการสร้าง ภาควิชาช่วยในการบริหารงานวิชาการร่วมกันเพื่อพัฒนาการ บริหารงานวิชาการขององค์กรให้มีประสิทธิภาพ

1.2 สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาสามารถนำ กระบวนการบริหารงานวิชาการไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับ บริบทของแต่ละสถานศึกษาได้

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการบริหารวิชาการที่นำนักเรียนที่ออกจากระบบการศึกษาให้เข้ามาในระบบการศึกษาใหม่อีกครั้ง

References

- Apicha, P., Paladorn, S., & Sadayu, T. (2017). Problems and guided development of academic affairs administration of secondary schools in Samutprakarn under Secondary Educational Service Area Office 6. *Rajapark Journal*, 11(21), 210-219 [in Thai]
- Chawanlax, R., Thanongsak, K., Waro, P., & Pornthep, S. (2016). The development of academic administration effectiveness for small schools under the office of secondary educational service area office in the Northeast Thailand. *Ratchaphruek Journal*, 14(3), 57-64. [in Thai]
- Darbavasu, S., & Siritongthaworn, S. (2012). *Development of Academic Administration Process of the Basic Education Schools based on the Quality Management Concept* (Research Report). Bangkok: National Research Council. [in Thai]
- Chinsaen, U. (2016). *Developing Guidelines for Academic Administration in Terms of Assessment, Evaluation, and Transfer of Academic Results for Educational Institutions, Educational Service Area Offices Mahasarakham Primary School District 3* (Master's Thesis). Mahasarakham University, Mahasarakham Province. [in Thai]
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. New York: Harper & Row.
- Deming, W.E. (1986). *Out of the Crisis*. MIT Press.
- Kanade, K. (2016). *School Performance Management System Development Elementary School under the Office of the Basic Education Commission* (Doctoral Dissertation). Maha Sarakham Rajabhat University, Maha Sarakham Province. [in Thai]
- Krejcie, R.V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- National Productivity Institute. (2015). *PDCA is at the Heart of Continuous Improvement*. Retrieved October 15, 2021, from <https://www.ftpi.or.th/2015/2125>. [in Thai]
- Tepa, D. (2019). *Development of Academic Administration Manual of Ban Thao Boonruang School Hang Dong District, Chiang Mai Province* (Master's Thesis). Chiang Mai University, Chiang Mai Province. [in Thai]
- The Secondary Educational Service Area Office Phangnga Phuket Ranong. (2020). *Report on the Results of Self-assessment of Educational Institutions*, Academic Year 2020. Phangng. [in Thai]